

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální škola, Havlíčkův Brod, U Trojice 2104

580 01 Havlíčkův Brod

Identifikátor školy: 600 023 885

Termín konání orientační inspekce: 8., 9., 10., 11. a 15. leden 2002

Čj.	112 07/02 - 05147
Signatura	ok1zv503

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola sdružuje zvláštní školu, pomocnou školu, přípravný stupeň pomocné školy, třídu pomocné školy s individuálním vzdělávacím programem pro rehabilitační třídu, školní družinu a speciálně pedagogické centrum. Od 1. 8. 2000 je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem byl školský úřad, od účinnosti zákona je to krajský úřad.

Ředitelství speciální školy, zvláštní a pomocná škola jsou umístěny ve staré budově, která je v seznamu nemovitých kulturních památek. Jedna třída zvláštní školy je umístěna na odloučeném pracovišti v základní škole v Přibyslavi, speciálně pedagogické centrum sídlí ve víceúčelové budově ve středu města.

Okolí hlavní budovy je tvořeno zahradou v majetku města, v současné době probíhá její kultivace, aby mohla být využívána speciální školou.

Stravování žáků a zaměstnanců školy je zajištěno Školní jídelnou Základní školy Havlíčkův Brod, V Sadech 560 a Školní jídelnou Základní školy v Přibyslavi, Bechyňovo náměstí 33.

Speciální školu navštěvují žáci z celého okresu, kromě Havlíčkova Brodu z dalších 15 obcí. Ve spolupráci s Nadačním fondem OTEVŘENO se realizuje denní svoz 15 žáků, kteří pro své postižení nemohou dojíždět běžnými dopravními prostředky.

Při speciální škole je registrována rada rodičů – Občanské sdružení TROJKA, které zejména finančními prostředky napomáhá k realizaci aktivit školy.

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve zvláštní škole, hodnocení podmínek vzdělávání celé speciální školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Speciální škola zabezpečuje vzdělání a výchovu žáků s různým stupněm mentálního postižení, od lehké mentální retardace až po středně těžkou mentální retardaci, kombinované vady, stavy po dětské mozkové obrně, dětský autismus, těžší poruchy chování. Šest žáků je na vozíčku.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází z hospitační činnosti, kterou školní inspekce realizovala ve zvláštní škole v předmětech český jazyk, matematika, zeměpis, vlastivěda, hudební výchova a pracovní vyučování.

Zjištěné a níže popsané poznatky o sledovaných jevech se vztahují ke všem předmětům.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plánování a příprava na vyučování vychází ze schválených dokumentů: vzdělávací program pro zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Pracovní verze vzdělávacího programu pro rehabilitační třídy č.j. 14 952/98-24 je využívána u žáků s kombinovanými vadami ve třídě pomocné školy formou individuálních vzdělávacích plánů.

Časové dotace hospitovaných předmětů byly v souladu se schváleným učebním plánem. Učitelé mají zpracované tematické plány pro jednotlivé vyučované předměty v souladu s učebními osnovami. Členění učiva odpovídalo jednotlivým ročníkům ve třídách, kontinuita je zajišťována. Ve třídách pomocné školy jsou pro všechny žáky zpracovány individuální vzdělávací plány. Jsou zpracovány dobře, vycházejí ze speciálně pedagogické diagnostiky a prognostiky, respektují potřeby žáků. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla kvalitní,

výukové cíle ve sledovaných hodinách vycházely z aktuálního složení a podmínek tříd, zohledňovaly individuální možnosti žáků v rámci ročníku i třídy.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako vynikající.

Podmínky vzdělávací činnosti

Pro plnění vzdělávacího programu zvláštní škola má speciální škola velmi dobré personální podmínky. Tato skutečnost se pozitivně odráží ve výuce i celkové atmosféře ve škole. Členky pedagogického sboru speciální školy jsou mimo učitelek také 4 asistentky (3 v pomocné škole a 1 ve zvláštní škole), které podle dohody s vyučujícími pomáhají při individuální práci s žáky.

Prostorové podmínky všech součástí speciální školy jsou pouze vyhovující. Vnitřní uspořádání učeben jen v minimální míře umožňuje vytvoření relaxačních koutků s odpovídajícím vybavením, stísněné jsou prostory pro odkládání a uložení kompenzačních pomůcek. Nově je vybudováno bezbariérové hygienické zařízení a vstup do školy. Vybavení školním nábytkem, částečně i novým, nezohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáka. Jedna místnost je vyčleněna k relaxaci, hrám a odpočinku o přestávkách. Současně je využívána jako tělocvična. Svým vybavením neumožňuje realizaci základního učiva tělesné výchovy. Umístění dílen ve sklepních prostorách je pouze vyhovující. Další odbornou učebnou je cvičná kuchyňka. Vybavení učeben potřebným zařízením pro plnění vzdělávacího programu je průměrné. Zastaralé pomůcky a didaktická technika jsou umístěny přímo ve třídách. V hodinách byly k dispozici především učebnice, mapy, kopírované materiály a trojrozměrné pomůcky. Žákovská a učitelská knihovna je umístěna ve sborovně, další část, převzatá ze zrušené školy a zrušené Služby školy Havlíkův Brod, je umístěna na chodbě původního vstupu do budovy. Fond žákovské knihovny je zastaralý, v rámci finančních možností doplňován, publikace využitelné pro přípravu učitelů i učení žáků jsou aktuální a v dostatečném množství. Prostředí všech školních prostorů je podnětné a estetické. ***Personální podmínky zvláštní školy jsou velmi dobré, prostorové podmínky jsou pouze vyhovující. Materiální a psychohygienické podmínky jsou pouze vyhovující.***

Průběh vzdělávací činnosti ve třídách zvláštní školy

Všechny třídy byly složeny nejméně ze dvou ročníků, což kladlo zvýšené nároky na organizaci práce v hodinách. Vyučující tyto nároky úspěšně zvládali. Žáci byli plně zaměstnáni v souladu s odpovídajícími výukovými cíly a vymezený čas byl efektivně využit. Zvolené pracovní postupy odpovídaly možnostem žáků, bylo respektováno jejich individuální tempo. Pokyny pro samostatnou práci byly zadávány jasně a srozumitelně před zahájením činností a s ujištěním se o správném pochopení předložených úkolů.

Různými formami práce učitelky pozitivně ovlivňovaly celkový psychomotorický vývoj dětí. Jen výjimečně, zejména u vyšších ročníků, po větší část hodiny převládá projev vyučující a jednotlivci měli méně prostoru pro vlastní vyjádření. Většinou se učitelkám dařilo řídit činnost žáků střídými gesty a úsporným slovním projevem a důsledně a promyšleně vytvářet příležitosti pro úspěšné uplatnění všech.

Vybavení učeben neumožňovalo v dostatečné míře využít pro zvýšení efektivity práce didaktické techniky. Méně byli žáci vedeni ke vzájemné kooperaci, spolupráci a komunikaci nad zadanými úkoly. Všichni měli vytvořené dobré pracovní návyky, byli schopni pracovat samostatně a pedagogové tyto žádoucí návyky průběžně posilovali.

Ve sledovaných hodinách vyučující účinně využívali vstupní i průběžnou motivaci, navazovali na předchozí znalosti žáků, důsledně a trpělivě si ověřovali pochopení nové látky. Žákům v jejich práci poskytovali podporu a pomoc a ti byli zvyklí o tuto pomoc v případě potřeby

přiměřeným způsobem požádat. V hodnocení byli pedagogové objektivní, se zaměřením na oceňování dílčích pokroků jednotlivých dětí. V menší míře byli žáci vedeni k sebehodnocení.

Komunikace mezi žáky i učiteli byla otevřená a vstřícná. Projev všech vyučujících byl klidný a vyrovnaný, trpělivý a vlídně důsledný. V atmosféře vzájemné důvěry byla respektována dohodnutá pravidla jednání. Učitelé měli přirozenou autoritu a děti je pozitivně přijímaly.

Průběh vzdělávací činnosti v oblasti organizace, metod a forem práce a hodnocení je velmi dobrý, v oblasti komunikace a interakce je hodnocen jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve zvláštní škole je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce speciální školy je zpracována s ohledem na základní cíle výchovně vzdělávací činnosti všech jejích součástí. Vychází z analýzy stavu školy i z prognózy možných zájemců o vzdělávání. V koncepci ředitelka vedle hlavních úkolů formuluje i prostředky a způsoby jejich realizace. V plánu práce vymezuje základní úkoly školního roku ve všech oblastech, stanovuje termíny a zodpovědnost pracovníků za jejich plnění. Jednotlivé úkoly jsou konkretizovány v měsíčních a dále týdenních plánech. Plnění úkolů je analyzováno a pravidelně vyhodnocováno.

Jasně a přehledně jsou strukturovány preventivní program a plán výchovného poradenství. Dokumenty na sebe navazují a odpovídají potřebám žáků, kteří jsou na škole vzděláváni. Pro výuku žáků tříd pomocné školy vyučující vytváří individuální vzdělávací plány, pokroky žáků průběžně vyhodnocují. Pro individuální rozvoj žáků, což je jednou z priorit koncepce, škola nabízí zájmové útvary zaměřené na zdravotní tělesnou výchovu, dramatickou výchovu, výtvarné činnosti, pohybové a sportovní aktivity, odborné kurzy (první pomoc, keramika), základy anglického a německého jazyka. Odborně připravené učitelky provádějí program pro rozvoj pozornosti pro děti s lehkou mozkovou dysfunkcí KUPOZ a logopedickou péčí.

Výsledky práce na základě získaných znalostí a zkušeností v praktických činnostech jsou prezentovány na akcích školy pro žáky, rodiče a veřejnost.

V organizaci života školy je v první řadě zohledněn žák a jeho prospěch. Kompetence mezi pracovníky jsou rozděleny tak, aby byl zajištěn plynulý provoz školy a návaznost výchovných činností na školní práci. Organizační struktura je přehledná a funkční. Pro zajištění výměny informací přispívají mimo běžné formy i pravidelné týdenní pracovní porady. Ředitelce se daří učitelky motivovat k realizaci nových nápadů a aktivit, kterými směřuje k upevnování pozitivního klimatu školy. Podporuje zavádění nových moderních forem práce, v mezích finančních možností se snaží o zlepšení podmínek pro výuku žáků školy. Vnitřní řád je zpracován i z hlediska žakovských práv, vymezuje pravidla chování žáků, organizaci školního dne, péči o ochranu zdraví, zohledňuje bezpečnost žáků a s tím související povinnosti žáků i pedagogů. Žáci mají dále zpracovaný svůj vnitřní řád, který je využit pro ovlivňování jejich hodnotového systému a posilování vědomí odpovědnosti za vlastní chování.

Na veřejnosti se speciální škola prezentuje jedenkrát měsíčně prostřednictvím tisku, výstavkami prací žáků ve škole i mimo ni. Ochrana osobních dat je věnována náležitá pozornost. Organizace vyučování a vedení povinné dokumentace odpovídá právním předpisům.

Ve vedení pracovníků ředitelka uplatňuje partnerský přístup, založený na vzájemné spolupráci.

Uskutečňuje častá, pravidelná setkávání, na kterých společně řeší téměř všechny otázky související s provozem školy, problémy žáků i kvalitou výuky. Učitelky tak mají možnost přicházet s návrhy a náměty, které ředitelka podporuje a oceňuje. Tím je motivuje k další aktivitě a vytváří přirozeně pocit sounáležitosti se školou i odpovědnosti za její kvalitu a dobré jméno. Podporuje a umožňuje další vzdělávání, o které mají pedagogové, ale i asistentky velký zájem. Pro odborné a metodické vedení využívá předávání poznatků ze vzdělávání, dalším zdrojem však jsou výsledky hospitační činnosti, kterou promyšleně provádí. Hodnocení pracovníků a jejich odměňování probíhá podle stanovených kritérií, na jejichž vytvoření se osobně podíleli.

Kontrolní a hospitační činnost ředitelka promyšleně naplánovala a pravidelně provádí. Jasně a přehledně zpracovaný plán postihuje všechny oblasti činností včetně součástí speciální školy. Hospitace, které uskutečňuje v pravidelných intervalech, jsou cílené, stanovené cíle v jejich průběhu sleduje a vyhodnocuje. Způsob, jakým jsou prováděny, i dobře formulované závěry jsou dobrým zdrojem informací o plnění povinností i kvalitě práce jednotlivých pedagogů a přispívají k zefektivnění účinnosti jejich odborného a metodického vedení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování ředitelkou školy je systematické, účelné a odpovídá realitě školy. Organizování, vedení a motivování pracovníků speciální školy má velmi dobrou úroveň. Kontrolní systém je promyšlený, vedení školy umožňuje přehled o úrovni výuky a jednotlivým zaměstnancům zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce.

Celkově jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V kontrolovaném období roku 2000 byly přiděleny finanční prostředky ze státního rozpočtu školským úřadem.

Rozpočtované prostředky byly zúčtovány a účetně souhlasily s předloženým výkazem zisku a ztrát Úč ROPO 4-02, s výpisem v hlavní knize a rozbořem hospodaření.

Závazné ukazatele rozpočtu byly dodrženy.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Z celkového státního příspěvku tvořil podíl mzdových prostředků 64,72 %. Škola dodržela závazné ukazatele stanoveného limitu prostředků na platy, OPPP a pracovníků. Skutečné čerpání mzdových prostředků bylo zkontrolováno na výkaz P1-04 v návaznosti na mzdovou rekapitulaci a hlavní knihu a nebylo zjištěno neefektivní čerpání těchto finančních prostředků.

Do konce kontrolovaného roku 2000 byly mzdy zpracovávány školským úřadem. Osobní spisy zaměstnanců byly předány škole k 1. 1. 2001 (od tohoto data zpracovává škola personální a mzdovou agendu) a obsahují veškeré náležitosti týkající se pracovních vztahů. Škola má zpracován vnitřní platový předpis, jehož součástí jsou i kritéria pro stanovení a vyplácení

nenárokových složek platu, zvláštních příplatků. Výše vyplacených nenárokových složek platu byla 20,65 % z vyplacených tarifů.

Dohody o provedení práce jsou uzavírány v malém rozsahu a v souladu se zákoníkem práce.

Prostředky FKSP jsou ukládány na samostatném účtu. Pro tvorbu a použití byly zpracovány zásady, se kterými byli všichni zaměstnanci seznámeni. Čerpání prostředků fondu bylo v souladu s platnou právní normou.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Podíl čerpání ONIV bez mzdových prostředků a zákonných odvodů činil 11,42 %. Pro vedení účetnictví školy jsou zpracovány směrnice k účetnictví – oběh účetních dokladů, vedení pokladny, vyplácení cestovních příkazů, podpisové vzory, úschovy a ukládání účetních písemností, seznam účetních knih, rozhodnutí o zařazení majetku, účetní osnova. Součástí efektivního a řádného hospodaření jsou inventarizační soupisy a zápis o řádné inventarizaci provedené k 31. 12. 2000, jsou v souladu s platnou právní normou.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Účelovost finančních prostředků nebyla rozpisem rozpočtu zřizovatele pro kontrolované období roku 2000 stanovena.

Hodnocení efektivnosti čerpání investičních prostředků

Pro rok 2000 nebyly přiděleny ze státního rozpočtu žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření je součástí výroční zprávy o činnosti za školní rok 2000/2001. Je zpracována za období trvání příspěvkové organizace od 1. 8. 2000 do 31. 12. 2000 v souladu s platnou právní normou.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány v souladu s účelem jejich poskytnutí a vzhledem ke stanovenému výchovně vzdělávacího programu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

Na základě sledování ukazatelů tematické inspekce prevence sociálně patologických jevů, rozhovorem s ředitelkou školy, metodikem školní prevence a analýzou předložené dokumentace k této problematice vyplývá, že přijatý systém je funkční. Prevence není formální, všichni se na ní podílejí, problémy jsou okamžitě řešeny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k) zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- výkaz o speciálních školách podle stavu k 30. 9. 2001,
- příloha k výkazu o speciálních školách o zvláštní škole podle stavu k 30. 9. 2001,
- příloha k výkazu o speciálních školách o pomocné škole, rehabilitační třídě a přípravném stupni podle stavu k 30. 9. 2001,
- koncepční záměry speciální školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva o hospodaření za rok 2000,
- plán práce na školní rok 2001/2002,
- organizační řád školy,
- vnitřní řád školy,
- plán práce výchovného poradce,
- plán práce školního metodika prevence,
- minimální preventivní program,
- projekt „Den s...“ (protidrogová prevence),
- individuální výchovně vzdělávací plány,
- podkladová inspekční dokumentace školy,
- hospitační záznamy,
- rozpočet závazných ukazatelů pro rok 2000,
- vnitřní platový předpis, kolektivní smlouva, personální dokumentace, platová inventura zaměstnanců, mzdové listy za rok 2000,
- výkaz o čerpání mzdových prostředků P 1-04 za rok 2000,
- vnitřní organizační směrnice k účetnictví, hlavní účetní kniha, rozvaha a výkaz zisku a ztrát ROPO za rok 2000.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá. Vnitřní diferenciací a individuálním přístupem se většinou vyučujících daří dávat příležitost pro aktivní zapojení do výuky všem žákům.

Ředitelka školy velmi dobře využívá nástroje řízení pro zvyšování kvality výuky i zlepšování podmínek pro žáky a pedagogy. Nastavené priority v koncepci školy odpovídají potřebám vzdělávání žáků s mentálním postižením a jsou ve prospěch zlepšování úrovně vzdělávací práce školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou školou využívány v souladu s jejich přidělením a vzdělávacími programy školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslav Pospíšil	Miroslav Pospíšil v.r.
Členka týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová v.r.
Další zaměstnanci ČŠI:	Jitka Nováková Alena Votavová	

V Jihlavě dne 18. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. 1. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Klára Sojková, ředitelka školy

Klára Sojková
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-02-14	112 62/02-05147
Zřizovatel	2002-02-14	112 61/02-05147

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány